

Så kan du hjälpa pollinatörer att hitta en bostad

Boplatser kan ofta formos eller skapas av det som redan finns i naturen. Ibland kan även annat material behövas.

Boplatser för solitärbin

De vilda bina kallas för solitära bin eftersom de lever ensamma. Solitärbin är inte aggressiva så man ska inte vara rädd för att gynna vildbin i parker, trädgårdar eller andra miljöer där många människor vistas. Solitära bina kan delas in i tre grupper, de som bor i marken, de som bor i gångar i ved samt de som parasiterar på andra bin. För solitära bin som bygger bon i marken är sand av olika dimensioner den mest gynnsamma jordarten. Genom att gräva fram flacka sandblottor i dikeskanter eller lägga upp vallar med sand, grus och/eller lätt jord i sydslutningar (gärna i vindskyddade områden med sparsamt med vegetation) kan man t. ex. hjälpa praktbyxbiet att bygga bo.

För de ca 15 arter solitärbin i Sverige som bygger bon i ihåliga kvistar och andra hålrum i trä, strån och stjätkar kan man skapa artificiella bon i form av så kallade **bibatterier**. Bibatterierna kan vara buntar med vass eller avsågade bambupinnar, eller av träblock och klampor med uppborrade hål. Bibatterierna ska inte sitta för högt upp (max 2 m) och öppningen vara riktad mot solen. Man ser snart att hålen blir bebodda genom att de muras igen vid mynningen, ett tecken på att de har fyllts upp med nyprovianterade och äggbelagda yngelceller där larverna av nästa generations bin utvecklas.

Vasstråna eller bambupinnarna

skall vara ca 20 cm långa och helst av olika diametrar mellan 5 - 15 mm. För att de inte skall bli blöta kan de packas i en konservburk (eller liknande) sättas under ett litet skärmtak. För att undvika att hungriga talgoxar och blåmesar drar ut vasstråna ett och ett från burken kan man binda ihop dem.

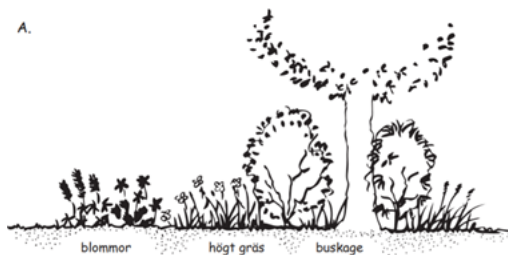
I **träblock och klampar** är det enklast att borra ett antal hål (inte helt igenom) med 15-20 centimeters djup. Håldiameter kan variera mellan 3-13 mm, så att flera arter av olika storlek kan använda hålen under hela sommaren. Vill man ha en god pollinering av till exempel äppelträd har det visat sig att en borrstorlek av 11 millimeter passar bra för de bin som besöker äppelblommorna. Färska vedklampar av rundvirke kommer att spricka mycket och ge möjlighet för små parasitsteklar att ta sig in och döda bilarverna. Det undviks genom att använda kluvna bitar istället.

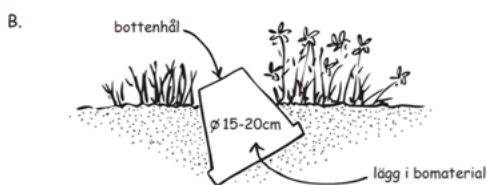
Om du vill göra ett **bihotell** med olika bolösningar avsluta med ett "visir" av finmaskigt kycklingnät (maskor ca 1,5 cm) så att det inte hackas sönder av hackspetten i vinter eller mesar som gärna hackar i hål eller drar fram stänglar och vassrör som man lagt in. Forma det efter framsidans form och vik det runt knutarna på bihotellet. Dra fram det ca tre cm och sätt fast det i sidorna med häftpistol. Häng upp det så att de inte har full sol hela dagen, men ändå kan få lite värme och få torka ut efter regn. Om bihotellet ska sitta på en trädstam eller fristående på en stolpe är det bra om taket sticker ut ovanför framsidan och har regnskydd. En bit tjärpapp duger bra.

Boplatser för humlor

Humlor är bin fast större. De är sociala och bor tillsammans och kan trivas i många olika miljöer. Vissa arter bygger bo under marken och letar efter håligheter i markhöjd medan andra arter bygger sina bon i högt, tuvigt gräs. Det går att skapa förutsättningar för boplatser åt humlor genom att låta gräset växa och bilda tuvor, gärna i anslutning till högre vegetation (träd och buskar) eller byggnader. Vid anläggning av nya grönytor kan tuvbildande gräs sås in (exempelvis ängskavle, hund- och kamäxing, rörsvingel, krus-, ludd- eller lentåtel). Tillåt därför gräset att växa sig högt och bilda tuvor på vissa platser, gärna i anslutning till buskage, träd eller byggnader där bra krypin kan bildas (se figur A). Miljöer med högt gräs kan även gynna blomflugor, fjärilar och svärmar. Viktigt att tänka på är att blommor och gräs inte bör klippas eller slås förrän på sensommaren, alternativt kan gräset stå kvar.

Att göra konstgjorda boplatser för humlor kan vara svårt men värt ett försök. Några exempel på vad man kan göra är att gräva ner stora, upp-och-ned-vända terrakotta-krukor (15-20 cm) till en tredjedel (se figur 1b). Dräneringshålet skall vara uppåt och synligt. Detta hål kan bli humlans ingångshål och i krukans skapas ett hålrum som kan bli ett bo. Om man dessutom lägger lin-fibrer, bomull (den typ som används till stoppning i möbler och kan köpas via tapetserare) eller torrt gräs samt lite använt strö från gnagare (kan man få i zooaffärer), ökar chansen att humlan tycker boplatserna duger. En bra plats att gräva ner krukorna kan vara en väl dränerad rabatt eller slänt. Det är huvudsakligen hushumlan (*Bombus hypnorum*) som utnyttjar lerkrukor som boplatser.

Boplatser för fjärilar

Fjärilar har olika värdväxter som fungerar som barnkammare, exempelvis har flera arter brännässlor som värdväxt. Tyvärr fungerar det inte att gömma undan nässelbeståndet i ett skuggigt hörn av trädgården utan det ska stå soligt läge och skyddat från vind. Då kan fjärilshonorna lägga sina ägg och larverna trivas och äta sig mätta. Olika fjärilsarter äter av olika växter. Här är några exempel på dagfjärils-larver som lever på vilka värdväxter.

Amiral – Brännässla

Nässelfjäril - Brännässla

Påfågelläga - Brännässla

Apollofjäril - Kärleksört, vit fetknopp, taklök

Citronfjäril - Brakved, getapel

En viktig värdväxt för nattfjärilar är slån som kan hysa över 100 arter.

